

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :30824082-610-2355220
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

02 Aralık 2021

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekilllerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

7/40619-20 GK 92
7/43709 GK 134
7/48295 GK 11
7/49044 GK 12
7/49066 GK 12
7/49154 GK 12
7/49211 GK 12
7/49319 GK 12
7/49735 GK 12

7/52411-15
7/52417-24 } GK 21
7/52522-23
7/52528-29 } GK 23
7/52613-16
7/52618-20 } GK 24

Murat KURUM
Bakan

EK:
-Liste (8 Adet, 9 Sayfa)
-Cevap Yazısı (139 Adet, 251 Sayfa)

7/49894 GK 12	7/52704-08	7/53285-92	7/53787 GK 35
7/51219-20	7/52710-14	7/53294-95	7/53882-86
7/51441	7/52717-18	7/53297-98	7/53888-90
7/51443	7/52954	7/53446-49	7/53892
7/51619	7/52956-63	7/53451-52	7/54020 GK 40
7/51621-22	7/53081	7/53455-58	7/54107-09
7/52100-01	7/53084	7/53460-61	7/54117
7/52103-04	7/53086-89	7/53590-91 GK 32	7/54119-25
7/52217	7/53091-92	7/53692	7/54309-10
7/52222		7/53696-98	7/54317
		7/53700-03	7/54440
		7/53705-06	

**İZMİR MİLLETVEKİLİ
SAYIN MURAT ÇEPNİ'NİN
TBMM 7/52619 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
DAİR SORULAR VE CEVAPLARI**

SORULAR:

- 1) Sayıştay raporunda yer alan bulgulara göre, Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) Yönetmeliği'nin uygulanmamasının gerekçesi nedir? Bakanlığınız, projelerin ÇED süreçlerinin takibini ve denetimini etkin bir şekilde neden yapmamaktadır? Bu konuda ihmali olan kamu görevlileri için hukuki yaptırım uygulanacak mıdır?
- 2) ÇED yönetmeliğinin, etkin uygulanmasına ilişkin çalışmalarınız olacak mıdır?
- 3) Bakanlığınız Döner Sermaye İşletmesi Müdürlüğü başvuru bedellerinin ve idari para cezalarının olması gerekenden az ödendiği ödenmesinin, proje bedellerinin olması gerekenden düşük beyan edilmesinin ve dolayısıyla ödenmesi gereken başvuru ücretlerinin de düşük tahsil edilmesinin gerekçesi nedir? Bu durumun kamu zararı oluşturduğunu düşünmüyor musunuz?
- 4) E-ÇED sisteminde, başvuru yapılan alana ilişkin alınan tüm kararların görülebildiği entegre bir sistemin kurulması ve doğru veri üretilmesi için Bakanlığınızın çalışması olacak mıdır?
- 5) ÇED Yönetmeliği'nin, EK-1 Çevresel Etki Değerlendirmesi Uygulanacak Projeler Listesi'nde, 1.000 ton ve üzeri yıllık üretim yapan kültür balıkçılığı projeleri; 25 hektar ve üzeri arazi yüzeyindeki madencilik projeleri ve 400.000 ton/yıl ve üzeri kırma, eleme, yıkama ve cevher hazırlama işlemlerinden en az birini yapan madencilik tesisleri; proje alanı 20 hektar ve üzerinde veya kurulu gücü 10 MWe ve üzerinde olan güneş enerji santralleri için ÇED raporu hazırlaması gerekmektedir. Belirtilen sınırların altında kalan EK-2 işletmeleri ise, Proje Tanıtım Dosyası hazırlamakla yükümlüdür. Proje Tanıtım Dosyasının hazırlanması sonucunda İdare tarafından faaliyete ilişkin "ÇED gereklidir" veya "ÇED gerekli değildir" kararı verilmektedir. Firmaların, faaliyetlerini kapasitelerinin altında göstererek ÇED raporu hazırlamamalarını engelleyecek yasal düzenlemeler yapacak mısınız? Yönetmeliklere aykırı bir şekilde eksik ya da yanlış beyanda bulunan firmalara hukuki yaptırımlarınız olacak mıdır?
- 6) Raporda yer alan, İzmir'de 399 konuttan oluşan proje için, Proje Tanıtım Dosyası hazırlanmamasının ve ÇED süreçlerinin takip edilmemesinin gerekçesi nedir? Bakanlığınız neden firmaya gerekli hukuki yaptırımları uygulamamaktadır? Bu konuda ihmali bulunan kamu görevlileri için inceleme başlatılacak mıdır?
- 7) Son Beş yılda ÇED raporuna aykırı faaliyet yürüten firmalara ne kadar idari para cezası verilmiştir? Kaç firmanın faaliyetlerine son verilmiştir?

CEVAPLAR:

1,2,3- ÇED Yönetmeliğinin etkin uygulanması ve uygulamada birliktelik sağlanması amacıyla, Bakanlığımız tarafından gerek merkez ve taşra teşkilatımıza, gerek ÇED Yeterlik Belgesi alan ve Çevre konusunda faaliyet gösteren müşavir firmalara gerekse iş dünyasına yönelik eğitim faaliyetleri düzenlenmekte, ilgili Valiliklere (Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlükleri), uygulama talimatları iletilmektedir. Bakanlığımızın 2021 Yılı Döner Sermaye Birim Fiyat Listesinde düzenleme yapılmıştır.

Yapılan düzenlemeye göre;

-Önceki yıllarda listede yer alan 0-1 Milyon TL aralığı kaldırılarak, 0-10 Milyon TL olarak düzenlenmiş,

-100 Milyon TL-1 Milyar TL Aralığı; 100 Milyon TL-500 Milyon TL ve 500 Milyon TL-1 Milyar TL şeklinde ikiye bölünmüş,

-1 Milyar TL-10 Milyar TL aralığı; 1 Milyar TL-5 Milyar TL ve 5 Milyar TL -10 Milyar TL şeklinde ikiye bölünmüştür.

Bu düzenleme ile yatırımcıların proje bedellerini düşük göstererek gereğinden daha az başvuru bedeli ve format bedeli ödemesi ihtimalinin önüne geçilmiştir. Proje bedellerinin daha sağlıklı belirlenebilmesi için Bakanlığımızca yayımlanan ve başvuru tarihinde yürürlükte olan "Mimarlık ve Mühendislik Hizmet Bedellerinin Hesabında Kullanılacak Yapı Yaklaşık Birim Maliyetleri Hakkında Tebliğ" de belirtilen birim maliyetlerinin esas alınması, proje bedellerinin bu tutar altında olmamasına dikkat edilmesi hususunda 04.06.2020 tarihli ve 111646 sayılı yazımız ile İl Müdürlüklerimize talimat verilmiştir. Bununla birlikte, revizyon çalışmaları devam eden ÇED Yönetmeliği'nde bu husus dikkate alınarak, proje bedelinin hangi yatırım kalemlerini içerdiği yönetmelik taslağında tanımlanmıştır.

4- "Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği kapsamında Çevrimiçi ÇED Süreci Yönetim (e-ÇED) Sistemi kullanılarak sistem üzerinden başvurusu yapılan, süreci devam eden ve/veya karar verilen "ÇED Kararları" na ilişkin dosya, koordinat, vb. bilgi ve belgelere sistemde yer alan kullanıcılar (Bakanlık personeli ve diğer tüm paydaşlar) tanımlı oldukları kullanıcı yetkisi ve rolüne bağlı olarak erişim sağlayabilmektedir. Bakanlığımız talebe bağlı olarak, imzalanacak kurumlar arası veri paylaşım protokolü doğrultusunda, e-ÇED sistemi ve ilgili kurum sistemleri arasında "web servis" aracılığı ile entegrasyon sağlanmakta olup, veri paylaşımı yapılabilmektedir. Bakanlığımızda hazırlık çalışmaları devam eden ve e-ÇED sisteminin yeniden geliştirilmesi projesi hedefleri arasında; Bakanlık veya Bakanlığımız dışında yürütülmekte olan diğer uygulamaların incelenmesi ve e-ÇED sürecinde kullanılmasında fayda görülen yazılımların sisteme entegre edilmesi yer almaktadır."

5- Çevre Kanunu'nun 20. Maddesi (e) bendinde; "Çevresel Etki Değerlendirmesi sürecine başlamadan veya bu süreci tamamlamadan inşaata başlayan ya da faaliyete geçenlere yapılan proje bedelinin yüzde ikisi oranında idarî para cezası verilir." hükmü yer almaktadır. Sözü edilen idari para cezası; ÇED Kararı alınmadan başlanan faaliyetler için uygulanmaktadır. Bakanlığımıza yapılan ÇED Başvurularında aynı prosese haiz projeler birbirleri ile kıyaslanmakta olup, proje bedellerinin hesaplanmasında uygulanacak yöntemle ilişkin olarak, İl Müdürlüklerimize Bakanlığımızın 04.06.2015 tarih ve 9005 sayılı yazısı ile talimat verilmiştir. Ayrıca, 2021 Yılı Döner Sermaye Birim Fiyat Listesinde düzenleme yapılmış, revizyon çalışmaları devam eden ÇED Yönetmeliği'nde bu husus dikkate alınarak proje bedelinin hangi yatırım kalemlerini içereceği yönetmelik taslağında tanımlanmıştır

Bilindiği üzere; ÇED nihai izin niteliği taşımamakta olup, ÇED Kararı alınmasına müteakip ilgili diğer kurumların da mevzuatları kapsamında görüşlerinin alınması gerekmektedir. ÇED süreci başlatılan projeler halihazırda işletilen ve kapasite artışı nedeniyle tekrar başvuru yapan projeler olduğu gibi ağırlıklı olarak sahada hiçbir faaliyetin bulunmadığı projelerden oluşmaktadır. İşletmede olan projelerle ilgili başvuru yapıldığında ilgili sanayi/ticaret odalarından veya ilgili kurumlardan kapasitelerine konu aldıkları izinler istenilmektedir. Bu nedenle, kapasitelerini düşük göstermeleri mümkün değildir.

Yeni projelerde ise ÇED Kararı sonrasında diğer izinler için ilgili kurumlara başvuru yapılması gerektiğinden, bahse konu kurumlar tarafından ÇED Kararına konu kapasite ile kendilerine müracaat edilen kapasite karşılaştırılmakta ve tereddüt hasıl olan durumlarda da yeniden Bakanlığımız görüşü sorulmaktadır. Bu nedenle ÇED başvurusunda kapasitenin düşük gösterilmesi, yatırımcının işine gelen ve tercih edeceği bir yöntem değildir. Bununla birlikte ÇED Kararı verilmesi akabinde tesiste gerek İl Müdürlüğümüz gerekse Bakanlığımızın ilgili birimleri tarafından denetimler yapılmakta ve ÇED Kararı'na aykırı çalışıldığının tespiti halinde idari işlem yapılmaktadır. Ayrıca, revizyon çalışmaları devam eden ÇED Yönetmeliği'nde de bu husus dikkate alınacaktır.

6- Proje özelinde yapılan işlemlere yönelik olarak İzmir Valiliğince (Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü), 26.12.2017 tarihinde yerinde yapılan incelemede İzmir İli, Menemen İlçesi, Atatürk Mahallesi, 5128 ada, 13 parsel üzerinde Yücesoy Müh. İnş. Taah. Tur. ve Tic. Ltd. Şti tarafından 399 konutluk Yücesoy Kuzey Şehir Projesinin inşaatına başlanıldığı tespit edilmiş ve 26/12/2017 tarih ve A456720 sayılı tutanak ile kayıt altına alınmıştır.

Ayrıca, 05/03/2021 tarih ve 420630 sayılı idari yaptırım tutanağı ile 2872 sayılı Çevre Kanunu uyarınca yayımlanan 25.11.2014 tarihli ÇED Yönetmeliği'nin 6. Maddesinin 3. Fıkrasında yer alan "Bu Yönetmeliğe tabi projeler için" Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu" kararı veya "Çevresel Etki Değerlendirmesi Gerekli Değildir" kararı alınmadıkça bu projelerle ilgili teşvik, onay, izin, yapı ve kullanım ruhsatı verilemez, proje için yatırıma başlanamaz ve ihale edilemez." hükmüne aykırı olarak, ÇED sürecine başlamadan ya da bu süreci tamamlamadan faaliyete geçtiğinden dolayı Kanun'un 20/e maddesi 1.Fıkrası ("Çevresel Etki Değerlendirmesi sürecine başlamadan veya bu süreci tamamlamadan inşaatla başlayan ya da faaliyete geçenlere yapılan proje bedelinin yüzde ikisi oranında idarî para cezası verilir.") hükmü gereğince, İl Müdürlüğüne sunulan Proje Tanıtım Dosyasında proje bedeli olarak belirtilen 29.094.894 TL'nin % 2'si (yüzde ikisi) tutarında firmaya 581.897,88 TL (Beş yüz seksen bir bin sekiz yüz doksan yedi Türk Lirası Seksen sekiz kuruş) idari para cezası uygulanmıştır.

Bu durum; İzmir Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğümüz tarafından; 10/03/2021 tarih ve 470747 sayılı yazı ile firmaya bildirilmiştir. Söz konusu idari işleme ilişkin yazı 31/03/2021 tarihinde firmaya tebliğ edilmiştir.

7- Son beş yıl içerisinde, Bakanlığımızca verilmiş ÇED Olumlu kararlarına esas Nihai ÇED Raporları ile Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlükleri tarafından verilmiş ÇED Gerekli Değildir kararlarına esas Proje Tanıtım Dosyalarında yer alan taahhütlere aykırı davranan firmalara; 35.964.938,60 TL idari para cezası uygulanmış, ÇED Yönetmeliğine aykırılıktan dolayı 148 firmanın faaliyeti durdurulmuştur.